

**Izjava, ki jo je v imenu vlade
dne 18. aprila 2005
dal premier Lee Hsien Loong**

PREDLOG RAZVOJA CELOVITIH TURISTIČNIH KOMPLEKSOV

Uvod

1. Ideja celovitega turističnega kompleksa (CTK) je pomembna za pospešitev našega turizma. Vlada jo je proučevala več kot leto. O zadevi je tekla intenzivna debata, tako v javnosti kot v vladi, ker CTK vključujejo tudi igralniško komponento, tj., igralnico. Veliko je bilo Singapurčanov, ki so se oglasili tako z argumenti za kot proti.

2. Da bi ocenili sposobnost preživetja CTK, je vlada decembra 2004 razpisala razpis za predložitev konceptov. Zainteresirane je povabila k predložitvi koncepta razvoja CTK na dveh lokacijah – v marini Bayfront in na otoku Sentosa. Na razpis je prišlo 19 konceptov. Po njihovi proučitvi in ob upoštevanju vseh mnenj, ki so bila izražena, smo se v kabinetu odločili, da s projektom nadaljujemo in torej razpišemo razpis za predložitev predlogov za razvoj dveh CTK, tako v marini Bayfront kot na otoku Sentosa.

3. Danes bom razložil, kako smo v kabinetu prišli do te odločitve, in ključna razmišljanja, ki so nas vodila do spremembe naše dolgoletne politike, namreč da v Singapuru ne dovolimo igralnic. Hkrati želim tudi izraziti razumevanje za zaskrbljenost vseh, ki so proti CTK ali imajo glede njiju pomisleke, ter razložiti naš predlog za omejitev negativnih vplivov igralnic. Končno tudi upam, da bom združil vse Singapurčane, tako da bomo kljub morebitnemu nestrinjanju v tej zadevi znali razumeti in spoštovati argumente in skrbi drugih, strniti vrste in iti naprej.

4. Za mano bo minister za gospodarstvo, g. Lim Hng Kiang, razložil turistične in ekonomske vidike predloga; minister za razvoj skupnosti, mladino in šport, dr. Vivian Balakrishnan, pa zaščitne ukrepe, ki jih predlagamo za omejitev socialnih vplivov igralništva; končno bo minister za notranje zadeve, g. Wong Kan Seng, razložil vidike zakonitosti ter kazenskega pregona. Poslanci boste nato imeli priložnost, izraziti svoje poglede v celoti in postavljati vprašanja o vseh vidikih zadeve.

PONOVNA PROUČITEV NAŠEGA NASPROTOVANJA

5. Ko smo prvič razpravljali o ideji CTK, so bile moje simpatije na strani tistih, ki so ji nasprotovali. Dolgoletna vladna politika je bila proti igralnicam, zato smo vedno znova zavračali predloge za njihovo odprtje.

6. Leta 1985, ko smo v Singapuru doživljali hudo recesijo, se je – ne prvič – pojavila ideja, da bi na Sentosi odprli igralnico. G. Goh Chok Tong, takrat prvi namestnik premiera, je predlog zavrnil.

7. Leta 2002 sem predsedoval gospodarskemu svetu, ki je iskal nove strategije za rast. G. Wee Ee-chao je načeloval delovni skupini za turizem. Poslal mi je predlog »svetovnega igralniškega objekta«. V odgovoru sem mu razložil, zakaj sem proti. Dovolite, da vam preberem odlomek:

»Morda res obstajajo ekonomske koristi odprtja igralnice v Singapuru. Vendar socialni vpliv ni zanemarljiv. Dostopnost in privlačnost igralnice bi lahko ljudi spodbudila, da bi več igrali na srečo, s tem pa bi se povečala nevarnost njihove zasvojenosti z igranjem. Z igralnico bi se lahko pojavile tudi neželene dejavnosti, kot so pranje denarja, ilegalno posojanje denarja in organizirani kriminal. Čeprav bi te vplive lahko skušali omiliti, pa je tu še dolgoročni vpliv na naše šege in običaje, ki je veliko bolj zahrbtn in ga je težje preprečiti.«

SPREMINJAJOČE SE OKOLIŠČINE

8. Vendar zadeve s tem nismo odpravili. Ministrstvo za gospodarstvo je postajalo zaskrbljeno zaradi spreminjanja konkurenčnega okolja. Dve leti kasneje, leta 2004, je prišlo na dan s predlogom CTK. Zaradi treh pomembnejših dogodkov smo ponovno proučili svoje stališče.

Trendi v turizmu

9. Prvič, v turizmu izgubljam svoj položaj. Rast turizma v Aziji je neverjetna, še zlasti promet s Kitajske in iz Indije. Tudi singapurske številke rastejo, vendar nas številni znaki opozarjajo, da nas v prihodnosti čakajo problemi. Naš tržni delež pada (z 8 odstotkov v azijsko pacifiški regiji leta 1998 na 6 odstotkov leta 2002). Turisti pri nas ostajajo manj časa. Medtem ko so leta 1991 v povprečju

ostali 4 dni, danes ostanejo le 3. Nasprotno pa ostajajo v Hong Kongu v povprečju 4 dni, v Londonu 5 dni in v New Yorku en teden. Kot turistična destinacija izgubljam privlačnost.

10. Zakaj? Povratne informacije, ki jih imamo, pravijo, da se Singapur ne šteje za vznemirljivo mesto. Nismo investirali v projekte turistične infrastrukture, zaradi katerih bi prihajale množice. Zato nudimo premalo stvari, ki bi jih turisti radi počeli. Pisci iz Hong Konga in s Tajvana se nam posmehujejo, češ da imamo prečisto vodo, da bi v njej lahko živele ribe. Če ne bomo ukrepali, bodo obiskovalci s Kitajske in iz Indije kmalu mislili enako.

11. Pri tem ne gre zgolj za zasledovanje števil v turizmu. V igri je veliko delovnih mest – v hotelirstvu, gostinstvu, maloprodaji, transportu, kongresnem turizmu in letalstvu. Vsi ti sektorji so odvisni od turističnega prometa. Kot je družba Merrill Lynch napisala v svojem poročilu:

»Svet za gospodarski razvoj je uspel s svojimi pobudami na področju biomedicinske znanosti, vzgoje in izobraževanja, logistike in upravljanja dobavne verige ter finančnih storitev. Vendar pa je ... (projekt CTK) ... tisto, zaradi česar bodo investitorji spoznali, da se Singapur spreminja v raznovrstno, na storitvah temelječe gospodarstvo.«

Mesta, ki se na novo izumljajo

12. Drugo tako pomembnejše dogajanje je, da se mesta povsod po svetu na novo izumljajo.

13. New York doživlja prenavo. Zdajšnji in prejšnji župan (Bloomberg in Giuliani) sta spremenila mesto, s tem da sta očistila ulice in trdo privila kriminalce. New York ponovno gradi na lokaciji centra WTO, kjer bo stal nov simbolni objekt. Gradijo tudi športni in kongresni center (NYSCC), ki naj bi v mesto pripeljal več (kongresnih) turistov. Projekt je vreden 2,2 milijardi ameriških dolarjev, od česar bosta mesto in država prispevala 600 milijonov. New York organizira tudi spektakularne dogodke, da bi pritegnil obiskovalce, kot je bila nedavna razstava v Centralnem parku z naslovom »The Gates«, med katero je v parku plapolalo 7.500 ogromnih žafranasto rumenih zastav.

14. Tudi Pariz doživlja pretres, pa čeprav že danes pritegne 25 milijonov turistov na leto, trikrat več kot Singapur. V mestu preurejajo prometni tok, župan je dal zgraditi zelo priljubljeno plažo ob Seni, začel je tudi s celonočnimi uličnimi zabavami. Med prvo tako zabavo so ga napadli in zabodli. Medtem ko so ga nesli na nosilih, je množici zabičal, naj nadaljuje z zabavo.

15. Tudi Londonu bodo polepšali. Po celem mestu poganjajo nove stavbe in atrakcije, ki povečujejo barvitost že itak vrvečemu in svetovljanskemu mestu. London ima zasebne igralniške klube vse od šestdesetih let prejšnjega stoletja. Britanska vlada pa želi sedaj dovoliti gradnjo super igralnic stila Las Vegas. Uzakoniti jih je skušala 40, vendar je morala zaradi nasprotovanja poslancev in bližnjih volitev sprejeti kompromis: tako bodo zgradili eno samo super igralnico nekje v državi. Vendar bodo po volitvah ponovno poskusili.

16. V Aziji Shanghai kar prekipeva od energije. Hong Kong bo kmalu odprl svoj Disneyland in načrtuje nov kulturni center v zahodnem Kowloonu, sedemkrat večji od našega največjega tovrstnega centra Esplanade. Govorijo tudi, da bi na Lantau zgradili igralnico, konkurenčno tistim v Macau. Na Tajskem bo premier Thaksin verjetno šel v gradnjo CTK v Khao Laku v provinci Phang Nga. V Maleziji na 40 hektarih zemlje gradijo center mesta (KLCC), ki vključuje tudi Petronasova nebotičnika-dvojčka. Gostijo tudi tekmo formule ena, v Kuali Lumpurju pa mrgoli turistov s Srednjega vzhoda.

17. Razmisliti moramo o naslednjem vprašanju: bo Singapur del tega novega sveta, ali ga bodo dogodki prehiteli in pustili zadaj? Skušamo biti globalno mesto, privlačno za talentirane ljudi z vsega sveta, živahno, življenja polno in zabavno za življenje. Hočemo, ima tudi Singapur tisti dejavnik X – tisto vrvenje, ki ga čutiš v Londonu, Parizu ali New Yorku. Idej, kako to doseči, ne manjka, vendar jih ni lahko uresničiti. Kot je rekel g. Philip Ng na nedavnem forumu v organizaciji URA: »Singapur spada med skoraj-globalna mesta, ki stremijo za 'čem več'«.

18. Ne moremo držati križem rok. Cela regija se premika. Če se ne zganemo, kje bomo čez 20 let? Če izgubimo svojo privlačnost za turiste, je to eden manjših problemov. Če pa se spremenimo v stoječo vodo, v eno od mnogih azijskih mest, ki niso nič posebnega, namesto da bi bili svetovljansko središče regije, potem bo izgubljenih veliko dobrih delovnih mest in vsi Singapurčani bomo trpeli. Tega si ne moremo privoščiti.

19. Da bi postali globalno mesto, moramo precej postoriti. Igralnica sama po sebi ni bistvena za to vizijo. Vendar CTK ni zgolj igralnica. Je pomembna ideja, ki jo moramo proučiti, ker nam bo pomagala na novo izumiti Singapur.

Ne igralnica, ampak CTK

20. S tem sem prišel do tretje točke, ki je, da ne razmišljamo o igralnici, pač pa o CTK – celovitem turističnem kompleksu.

21. Nekateri mediji so se pri pisanju o tej debati razpisali o tem, ali bo vlada odobrila »igralnice« ali ne. Zaradi tega je nastal napačen vtis, da gre pri projektu CTK samo za igralnice. Zaradi tega si ljudje predstavljajo igralni salon z igralnimi avtomati in igralnimi mizami, morda še s hotelom in par osnovnimi pritiklinami. Predstavljajo si Macau, kot je bil nekoč, dvomljivega slovesa in z uličnimi bandami, ali Las Vegas iz filmov, z organiziranim kriminalom in pranjem denarja. Vendar to ni tisto, kar hočemo. CTK so nekaj povsem drugega. Pravzaprav bi se morali imenovati prostočasne, zabaviščne in poslovne cone.

22. CTK bodo imeli zelo raznovrstno ponudbo – hotele, restavracije, trgovine, prostor za kongrese, celo gledališča, muzeje in tematske parke. Pritegnili bodo več sto tisoč obiskovalcev na leto. Večina jih ne bo prišla igrat v igralnico. To bodo turisti, managerji ali poslovneži, ki bodo prišli uživati ali pa, da bi se udeležili kongresa ali konference. V tem velikem kompleksu z množico aktivnosti bo tudi majhen, pa vendar pomemben del, ki bo ponujal igranje na srečo, in zaradi katerega bo projekt kot celota sposoben preživetja. Zaradi tega ne bodo potrebne državne donacije ali subvencije. Investitorji bodo vložili lasten denar in nosili komercialno tveganje.

23. Genting nam lahko da približno idejo, kako bi lahko izgledal tak CTK. Tam so začeli z igralnico, ki ji je bil priključen hotel, danes pa nudijo precej več: dobre hotele, številne gostinske lokale, ogromen zabaviščni park itd. Veliko Singapurčanov hodi tja na krajše družinske počitnice, ne pa igrati. CTK, ki ju imamo v mislih, pa sta veliko več kot Genting.

24. V manjšem merilu si ju lahko predstavljamo kot klube NTUC ali SAFRA. To so zdrave družinske destinacije. Ljudje prihajajo tja, da bi plavali, jedli, igrali golf in sploh uživali. Vendar se nekje v poslopju nahaja majhna soba z igralnimi avtomati, s prihodki katere živi cela destinacija. Klubi NTUC zgolj z igralnimi avtomati vsako leto ustvarijo na milijone dolarjev prihodkov, s katerimi nato

gradijo jahalne steze in druge kapacitete. Če jih ne bi imeli, bi lahko že davno zaprli.

KAJ CTK POMENIJO V PRAKSI

25. Zaradi teh razlogov smo se v kabinetu odločili, da ne moremo kar na pamet zavrniti ideje CTK, zgolj zato, ker vsebuje igralniški element. Morali smo jo dobro proučiti. Tako je g. George Yeo, takratni minister za gospodarstvo, lani obelodanil idejo v odboru za oskrbo. In s tem začel debato, ki traja še danes.

26. Ko sem postal premier, je kabinet razpravljal, kako naprej. Odzivi javnosti so nedvomno pokazali, da so nekateri Singapurčani odločno proti predlogu. Celotni ministri sami so bili razdvojeni. Nekateri so sprejeli argumente za CTK. Drugi so bili mnenja, da je predobro, da bi bilo res. Z javnostjo so tudi delili pomisleke glede socialnih vplivov. Spraševali so: so obljubljene dodatne možnosti resnične ali namišljene? So ekonomske koristi vredne težav na socialnem in zakonskem področju? Kakšne zaščitne ukrepe lahko sprejmemo, da bi Singapurčane odvrčali od igranja na srečo? In če jih odvrnemo, se bo investitorjem projekt še zdel sposoben preživetja?

27. Tudi mene so obhajali ti dvomi. Nisem verjel, da nam predstavljeni argumenti dajejo zadostno podlago za nadaljevanje projekta, ne meneč se za zadržke velike skupine Singapurčanov. Kot nisem verjel, da bi morali idejo zavrniti zgolj na podlagi prvih vtisov, zgolj zato, ker vsebuje igralnico, ne oziraje se na ekonomske koristi. Da bi se lahko odločili na podlagi prejetih informacij, smo morali najprej razumeti, kaj točno bi CTK pomenil? Kakšne vrste investicija bi to bila? Kakšne koristi bi prinesla? Za odločitev smo potrebovali informacije.

28. Tako smo se odločili, da najprej razpišemo razpis za predložitev konceptov. Gre za postopek, v katerem zainteresirani ponudniki predstavijo svoje idejne predloge glede CTK. Idejni predlogi niso zavezujoče ponudbe in vladi jih ni treba izvesti. Njihov namen je, vladi dati jasnejšo idejo, kaj je možno. Če bi se na podlagi prejetih idejnih predlogov izkazalo, da CTK ni sposoben preživetja ali da investitorje zanima zgolj odprtje igralniške luknje, potem bi vlada rekla ne. Če pa bi se izkazalo, da je CTK sposoben preživetja in da so investitorji navdušeni nad idejo, da bi pri nas zgradili res kvaliteten CTK, potem šele bi vlada pretehtala jasne ekonomske koristi na eni strani ter socialne stroške in negotove vplive na drugi strani, ter na podlagi prejetih informacij sprejela tako ali drugačno odločitev.

REZULTATI RAZPISA

Izid

29. Razpis je bil uspešen. Veliko ponudnikov je bilo izmed vodilnih podjetij v panogi, ki so že gradili kvalitetne CTK, z bogatimi izkušnjami in mednarodnim ugledom, ki ga ne bi hoteli zapraviti. S slovitimi arhitekti in kreativnimi podjetji so ustanovili konzorcije, in očitno vložili veliko napora v pripravo idejnih predlogov. Ti predlogi niso bili neznatni, vsak je bil vreden kakšnih 5 milijard ameriških dolarjev, če upoštevamo obe lokaciji, Bayfront in Sentosa. Veliko predlagateljev je navedlo, da bo to njihov glavni projekt v Aziji.

30. Pred odločitvijo so si ministri ogledali načrte in arhitekturne makete, seznanjeni so bili tudi z vsebino idejnih predlogov. To nam je bilo v veliko pomoč pri razumevanju, za kaj sploh gre pri CTK. Sam bi želel javno razgrniti načrte in makete, da bi se Singapurčani na lastne oči prepričali o kvaliteti predlogov in da bi lažje ocenjevali vplive CTK na naše mesto. Na žalost se ponudniki s tem niso strinjali. Hoteli so namreč zaščititi svoje pravice intelektualne lastnine in niso želeli omogočiti konkurenci, da si ogleda njihove načrte. Tako je bil naš naslednji korak ta, da smo vse poslance prosili, da podpišejo izjavo o nerazkrivanju podatkov, potem šele smo jim pokazali načrte in makete, tako da vejo, o čem govorijo.

31. Prepričan sem, da se bo večina poslancev, ki so si ogledali predloge, strinjala z vladno oceno, da je na razpis prispelo nekaj zelo kvalitetnih idejnih predlogov, ki si zaslužijo resnejšo obravnavo. Dovolite mi, da na kratko predstavim, kaj zajemajo.

32. Za lokaciji Bayfront in Sentosa sta prispela dva zelo različna tipa idejnih predlogov. Prva lokacija je primerna za velike poslovne in kongresne objekte. Ciljni trgi so turisti MICE, tj. turisti, ki prihajajo na poslovna srečanja, motivacijska potovanja, kongrese in sejme. Gre za zelo zahteven segment, ker v povprečju pripravijo veliko več kot ostali. Lokacija Bayfront se razteza na površini 12,2 hektarjev, kar pomeni, da je večja od Suntec Cityja (11,7 ha). Investitorji so pripravljeni v njen razvoj, tj. v gradnjo hotelov, nakupovalnih središč, kongresnih in sejmskih površin, celo muzejev in gledališč, vložiti 2 do 4 milijarde dolarjev.

33. Gre za ogromne dimenzije. Če pogledamo tipičen predlog: imel bo več hotelskih sob kot vsi trije hoteli s petimi zvezdicami na tamkajšnjem trgu skupaj; imel bo več maloprodajnih in gostinskih površin kot Ngee Ann City, tj.

Takashimaya skupaj z vsemi bližnjimi trgovinami in restavracijami; imel pa bo tudi velike kongresne in sejemske površine.

34. Bayfront je prvovrstna lokacija v novem centru mesta. Singapurčane bi zato skrbelo, če bi se projekt izkazal za zanikrnega, in to ravno v srcu njihovega mesta. Na to bomo zelo pozorni. Hočemo, da gre za vzoren projekt, z izjemno arhitekturo, tak, ki bo še polepšal konturo našega mesta ter utrjeval naš imidž poslovnega in finančnega središča. Projekt CTK Bayfront bo predmet enako strogih urbanističnih kriterijev kot drugi projekti v novem centru mesta. Ta CTK bo imel v bistvu skoraj povsem enako ponudbo, kot bi jo sicer razvijali na tej lokaciji, in sicer hotele, kongresne in sejemske površine, trgovine, restavracijo, zabaviščne objekte, galerije in muzeje. Edina razlika tiči v igralnici, ki pa predstavlja zelo majhen del projekta – manj kot 3 odstotke skupnih površin.

35. Brez CTK bi nam vzelo lahko tudi 15 let, da bi preko razpisov oddali vse posamezne parcele in v isti meri razvili lokacijo. Če pa se odločimo za CTK, bo marina razvita v 4 letih. Tako pozidana bo dopolnjevala druge naše večje projekte, kot je Esplanade, športno središče v Kallangu in zaježitev marine, kar vse bo prineslo novo življenje v novi center mesta in sploh v vse naše mesto.

36. Lokacija Sentosa je primerna za CTK, namenjen družinam in turistom, ki prihajajo k nam na počitnice. Tudi za razvoj te lokacije so investitorji pripravljene porabiti 2 do 3 milijarde ameriških dolarjev. To bi povsem spremenilo površino 47 hektarjev, ki je enaka površini živalskega vrta (28 ha) in ornitološkega parka (20 ha) skupaj. Otok Sentosa bo s CTK ogromno pridobil, namreč kvalitetno osrednjo atrakcijo, ki mu je vse do zdaj manjkala. V CTK bodo tematski parki, hoteli, restavracije, trgovine in veliko drugih atrakcij, dovolj, da bomo zaprli usta kritikom, ki pravijo, da v Singapurju ni kaj početi. Tudi v tem kompleksu bo igralnica zasedala manj kot 5 odstotkov skupnih površin.

Ocena

37. Zaključek bi lahko bil, da bodo CTK v Singapuru ne le sposobni preživeti, pač pa da so tudi neverjetna priložnost, ki čaka, da jo zgrabimo. Projekta Bayfront in Sentosa se dopolnjujeta. Vsak bo privlačil drugačen tip obiskovalcev, oba skupaj pa bosta razširila turistično ponudbo Singapura. Še nekaj je zelo pomembno: večina investitorjev je izjavila, da svojega vložka ne bi zmanjšali, če bi dobili naročilo za oba projekta. Nekaterim bi bilo to celo ljubše, ker bi s tem ustvarili kritično maso in pritegnili več obiskovalcev. To kaže, da jim ne gre zgolj

za boj za omejeni lokalni trg. Trg nameravajo povečati in za zapolnitev svojih kapacitet pripeljati nove obiskovalce.

38. Oba CTK bosta spremenila konturo centra našega mesta in iz Sentose naredila res kvalitetno turistično destinacijo. Iz Singapura pa bosta naredila turistični, poslovni in kongresni center, ter vsako leto pritegnila na tisoče dodatnih turistov. Pozitivno bosta vplivala tudi na preostalo gospodarstvo, ker vsi obiskovalci CTK ne bodo ostajali zgolj tam. Ministrstvo za gospodarstvo ocenjuje, da bosta CTK prinesla kakšnih 35.000 novih delovnih mest, tako v samih CTK kot v preostalem gospodarstvu zaradi dodatnih možnosti. Poleg delovnih mest v turizmu se bodo odpirala delovna mesta tudi v proizvodnji, finančnem sektorju in transportu.

39. Pozitivni odziv upravljavcev CTK je poklon ugledu Singapura, odraža pa tudi privlačnost regionalnega trga. Če bomo hitro ukrepali, bomo izkoristili priložnost, da prehitimo konkurente. Če rečemo ne, bodo najboljši idejni predlogi, skupaj z denarjem in novimi delovnimi mesti, šli kam drugam. Potem bomo prisiljeni slediti konkurentom in bomo v veliko slabšem položaju. Kot je napisal nekdo, ki je sodeloval v forumu:

»Vprašanje ni, ali naj dovolimo odprtje igralnice v Singapuru ali ne. Če bi šlo zgolj za to, bi bil odgovor vlade jasen. Pravo vprašanje je, ali naj zavrneemo investicijo v celovit turistični projekt, ki je vreden milijarde dolarjev, zgolj zaradi igralniške komponente.«

OCENA SLABIH STRANI

40. Z ekonomskega gledišča torej ni dvoma, da bi bil CTK velik plus za Singapur. Vendar pa ne smemo razmišljati zgolj ekonomsko. Obdelati moramo tudi ne-ekonomske vidike – očitne minuse, kot je na primer povečanje zasvojenosti z igranjem in števila razbitih družin, ter negotove minuse, kot je na primer vpliv na blagovno znamko Singapura in socialne vrednote.

Socialni vplivi

41. Prva posledica CTK bo, da bodo ljudje več igrali na srečo, da jih bo več zašlo v težave in da bo več družin trpelo. To je najpomembnejši ugovor vseh, ki nasprotujejo CTK – socialnih delavcev, verskih skupin, prostovoljnih dobrodelnih

organizacij in odborov, ki se ukvarjajo z družino, ter ljudi, ki imajo sami neposredne ali posredne izkušnje s pretiranim igranjem.

42. Domnevati moramo, da se bo s CTK povečalo igranje v Singapuru. Vprašanje je, za koliko. Pri tem ne gre za vprašanje vse ali nič, že brez CTK je precej tega, ljudje igrajo na srečo tako doma kot v tujini, tako legalno kot nelegalno. Vsako leto Singapurčani zapravimo 6 milijard ameriških dolarjev za legalne igre na srečo v Singapuru ter še 1,5 milijarde za igranje v igralnicah na ladjah in v tujini. Če se ozremo v prihodnost, vidimo, da bodo igre na srečo vse bolj dostopne, tako v tujini kot v svetovnem spletu.

43. Po naših ocenah igranje Singapurčanov v CTK ne bi smelo preseči 1 milijarde ameriških dolarjev letno, kar je 15 odstotkov trenutne vrednosti. Pri tem nismo upoštevali, da bosta CTK izpodrinila druge oblike iger na srečo ali pritegnila tiste igralce, ki danes igrajo nelegalno ali v tujini. Torej bo dejansko povečanje verjetno še manjše.

44. Več igranja na srečo pa pomeni več zasvojenih igralcev. Ampak tudi pri tem ne gre za vprašanje vse ali nič. Zasvojene igralce že imamo. Kot je pokazala študija ministrstva za razvoj skupnosti, mladino in šprot, v tem pogledu nismo nič drugačni od drugih kitajskih skupnosti. Vprašanje je, kaj lahko storimo za omilitev problema, za identifikacijo zasvojenih igralcev in nato pomoč, še zlasti njihovim družinam.

45. V omenjeni študiji je ministrstvo proučilo izkušnje več mest z igralnicami. Obsežnost njihovih problemov je različna in odvisna od njihovih ciljnih obiskovalcev, učinkovitosti zakonodaje ter obsega in razširjenosti iger na srečo. Obstajajo pa tudi najboljše prakse, ki jih lahko prevzamemo za omilitev problemov.

46. Resno smo razmišljali o tem, da bi vsem Singapurčanom prepovedali igranje v CTK, vendar smo to možnost ovrgli. Ne obstajajo namreč razlogi, zaradi katerih bi morali prepovedati vstop domačinom, ki si igranje lahko privoščijo in bi sicer šli drugam. Poleg tega nekateri Singapurčani ostro nasprotujejo takšni diskriminaciji domačinov. Upravljavci so nam tudi povedali, da potrebujejo nekaj prometa z domačini, čeprav se zavedajo, da to ne more biti njihov glavni trg. Vendar pa bomo sprejeli celovite ukrepe za čim večje zmanjšanje socialnih vplivov igralnic.

47. Prvič, omejili bomo obiske domačinov. Proučili smo več alternativ, kako to doseči, in se končno odločili, da uporabimo ceno: zaračunali jim bomo visoko vstopnino, 100 ameriških dolarjev na dan ali 2.000 dolarjev na leto. Prvi znesek presega ceno potovanja s trajektom v Batam in bo odvrnil mnogo priložnostnih igralcev. Cena bo veljala samo za Singapurčane in stalne prebivalce mesta.

48. Drugič, uvedli bomo sistem prepovedi vstopa. Osebam v finančnih težavah ali prejemnikom socialne pomoči bo vstop prepovedan. Singapurčani bodo lahko igralnice tudi sami prosili, da prepovejo vstop njim samim ali njihovim družinskim članom.

49. Tretjič, igralnice ne bodo smele kreditirati domačinov, s čemer jim bomo otežili, da bi zapravili več, kot si lahko privoščijo.

50. Četrtrič, poskrbeli bomo, da bo družba imela nekaj od igranja v CTK. Dobički drugih prirediteljev iger na srečo, na primer konjskih dirk, loterije in 4D, se usmerjajo na posebno komisijo, ki denar uporablja za dobrodelne namene. Tudi prihodke od prodanih vstopnic v CTK bomo usmerjali na to komisijo, ki jih bo lahko uporabila za dobrodelne namene.

51. Petič, za reševanje problema zasvojenosti z igranjem bomo vzpostavili nacionalni okvir. Ta bo obsegal državni igralniški svet ter programe za svetovanje patološkim igralcem in njihovo zdravljenje.

52. Ministrica za razvoj skupnosti, mladino in šport bo te zadeve razložila bolj podrobno kasneje.

Blagovna znamka

53. Drugo tveganje, povezano s CTK, je, da lahko umažemo blagovno znamko Singapura. Naš ugled, ki smo ga gradili desetletja, je eno od naših največjih bogastev. V svetu nas poznajo kot čisto, pošteno, varno, zakonito in sploh prijetno mesto za življenje in ustvarjanje družine. Ne smemo dovoliti, da bi zaradi CTK padla senca na ta naš ugled.

54. Upravljavci nas pri tem podpirajo. Pravzaprav hočejo priti v Singapur prav zaradi našega javnega reda in miru ter doslednega preganjanja kriminala. Želijo poslovati v ugledni jurisdikciji, s čemer bodo okrepili svoj ugled in zadovoljili regulatorje v svoji domovini. Tudi oni so zainteresirani, da ostane blagovna znamka Singapura neomadeževana.

55. Naš cilj ni, da bi postali podobni Las Vegasu ali Macau, kjer je igralništvo glavna panoga. Igralnicam ne bomo dovolili, da bi razobesili neokusne neonske znake na svojih pročeljih ali namestili igralne avtomate vse od vhoda pa do stranišč. CTK bosta tako spodobna in zdrava, kot kateri koli klub SAFRA ali NTUC. Igralnica bo ločena od ostalih prostorov, tako da se bodo morali obiskovalci zavestno potruditi, da bi prišli vanjo, in ne bodo izpostavljeni skušnjavi, da bi podlegli trenutku slabosti.

56. Kar je še pomembnejše, odločno se bomo spopadli s problemi, ki radi spremljajo igralnice, kot je na primer organiziran kriminal, oderuhi in pranje denarja. Te zadeve bo kasneje bolj podrobno razložil minister za notranje zadeve.

57. Druge države in mesta z igralnicami so obdržala svoj ugled. Mesta kot London, Sydney in Ženeva so vsi priljubljeni kraji za življenje, pa čeprav imajo vsa igralnice. Vsa tri so finančni centri, odvisni od svojega imidža poštenih in pravnih mest, enako kot Singapur. Pri njih se lahko zgledujemo, kako ostati na tekočem, kako biti privlačno in svetovljansko, a hkrati varno in dobro vodeno mesto.

Vrednote

58. Tretjič, skrbi nas tudi, da CTK ne bi načela vrednot naših prebivalcev, še zlasti mladih.

59. Singapur je uspelo s trdim delom in vztrajnostjo, ker nismo nikoli verjeli, da k bogastvu vodi hitra in enostavna pot. Zelo pomembno je, da Singapurčani ohranimo prave vrednote, tako kot posamezniki kot družina kot družba, vrednote, zaradi katerih si bomo sami služili vsakdanji kruh, živeli pokončno in se ohranili kot narod.

60. Če CTK načneta našo delovno etiko, spodkopljeta naše vrednote varčnosti in trdega dela, ter napeljeta Singapurčane k prepričanju, da je uspeh odvisen od sreče za igralno mizo, potem bomo v težavah.

61. V preteklosti smo Singapurčane do neke mere lahko izolirali pred razvadami in skušnjavami s tem, da nismo dovolili neželenih dejavnosti v Singapuru. Takrat je imelo smisel reči ne igralnicam, ker ni bilo tako enostavno potovati v Macau, Las Vegas ali Evropo. Vendar je situacija danes drugačna. Singapurčani opravijo več kot 4 milijone potovanj v tujino na leto, tako z letali kot z ladjami. Kar ni na voljo v Singapuru, je na voljo povsod okoli nas. S CTK ali brez njiju se moramo vedno bolj truditi, da bi ohranili svoje vrednote, česar pa ne bomo dosegli, če se zapredemo. Kot je rekel Deng Xiaoping, moramo »odpreti okna, da bi se nadihali svežega zraka, hkrati pa se boriti proti muham in drugemu mrčesu«.

62. Do zdaj nam je ne glede na odprtost Singapura uspelo ohraniti naše temeljne značilnosti, ki so trdo delo, odličnost in družina. Obstajajo močne sile proti negativnim vplivom. Pri tem lokalne in verske skupine igrajo pomembno vlogo. Njihov energični odziv na CTK kaže, da jih skrbijo vrednote, in da se bodo borile za njihovo ohranitev. Čeprav bomo s projektom nadaljevali proti njihovi volji, sem prepričan, da bodo svoje pripadnike še naprej učile pravih vrednot in s tem okrepile našo družbo. Vlada bo svoje prispevala s poudarjanjem moralne vzgoje v šolah in spodbujanjem pravih vrednot, mediji pa bodo svoje prispevali z dajanjem pravega tona v svojih prispevkih. Želimo biti spodobna in zdrava, ne pa puritanska ali hinavska družba.

Verska nasprotovanja

63. Končno, veliko Singapurčanov, vendar ne vsi, ki nasprotujejo CTK, to počnejo na verski podlagi. Glavne verske skupine so vse oznanile svoje poglede. Cerkev, budistične in hindujske skupine, pa tudi Islamski verski svet Singapura in islamske skupine so vsi povedali, kakšno je njihovo stališče. Prejel sem celo pisma mnogih Singapurčanov, zlasti kristjanov, v katerih izražajo svoje nasprotovanje na verski podlagi.

64. V celoti spoštujem prepričanja in nauke različnih verskih skupin. Prav tako spoštujem versko prepričanje vsakega posameznega Singapurčana. To so osebne izbire, ki jih mora vsak opraviti sam. Vsaka oseba lahko svobodno sledi svoji vesti in naukom svoje vere. Vendar mora v večrasni in večverski družbi

vlada ohraniti posveten in pragmatičen pristop. Izbir ene skupine ne more vsiliti drugim skupinam, niti ne more na njih utemeljiti svoje politike.

65. Za tiste, ki nasprotujejo CTK na verski podlagi, ni dovolj velikih ekonomskih koristi, ki bi upravičile igralnico. Vendar mora vlada iskati ravnotežje med ekonomskimi plusi in socialnimi minusi ter negotovim vplivom na vrednote, ter določiti smer prihodnjega razvoja. Pri tem so za vlado odločilni dolgoročni nacionalni interesi.

66. Prepričan sem, da bodo verske skupine ne glede na razhajanja v pogledih še naprej delale v dobro Singapura, v večrasnem, večverskem okolju, v katerem vladajo strpnost, sočutje in medsebojno spoštovanje. Vera je močna sila, ki Singapurčane motivira za pomoč svojim rojakom, ne samo zasvojencem z igro, pač pa vsem potrebnim pomoči. Še zlasti upam, da bodo verske skupine delale skupaj z vlado na močni družini, ki je osnovna celica prožne in stabilne družbe.

ODLOČITEV

67. Odločitev za gradnjo CTK je velikega, vendar ne življenjskega pomena. V kabinetu smo neštetokrat predebatirali vse argumente za in proti, tako med uradnimi srečanji kot na rednih skupnih kosilih, preden smo sprejeli končno odločitev. Upoštevali smo povratne informacije, ki smo jih dobili od javnosti, naše debate s poslanci, ter vse argumente za in proti. Nekateri predstavniki javnosti mislijo, da smo se odločili že na samem začetku, še pred javno debato. Zelo se motijo. Dejansko je bil kabinet na začetku bolj proti CTK kot zanj. Pogledi ministrov pa so odražali cel spekter pogledov javnosti. Nekateri so bili za, drugi proti. Ko smo zadevo debatirali med sabo in vedno bolj razumeli CTK, so se naši pogledi postopno spreminjali. Ko pa smo videli rezultate razpisa, smo vedeli, da moramo ponudbe vzeti zelo resno, in da bi naš ne imel resne posledice.

68. Končno smo se odločili na posebnem sestanku kabineta, ki je bil sklican 9. aprila, v soboto popoldan. Skoraj vsi so prišli. Vsi so izrazili svoje mnenje, za ali proti. Tisti, ki jim ni uspelo priti, so sporočili svoje mnenje. Celo po tolikih debatah ministri še vedno niso bili soglasni.

69. Prvo vprašanje je bilo, ali sploh imeti CTK ali ne. Odgovor je bil da. Ko je bilo to enkrat jasno, je bilo naslednje vprašanje, imeti en CTK ali dva. Odločili smo se za dva, ker se projekta Bayfront in Sentosa dopolnjujeta, ker si bosta

konkurirala in ker bosta ustvarila kritično maso, pa tudi, ker verjamemo, da bosta dva CTK prinesla več ekonomskih koristi ob nesorazmernem povečanju socialnih stroškov.

70. Gre za presojo in ne za matematično natančen izračun. Zavedamo se trendov in čutimo potrebo po premiku naprej. Kakršna koli bi bila že naša odločitev, vsaka odločitev je tvegana. Če se odločimo za, bosta CTK morda neuspešna ali pa bodo socialni vplivi hujši od pričakovanih. Če se odločimo proti, tvegamo, da bomo capljali za drugimi mesti. Po tem, ko smo zadevo skrbno pretehtali, se je kabinet skupaj odločil, da pravzaprav nimamo druge izbire, kot da rečemo da. Kot premier za to odločitev nosim končno odgovornost.

SKUPAJ NAPREJ

71. Ne glede na vse naše razlage ne pričakujem, da bi Singapurčani soglasno podprli CTK. Naša razmišljanja vseh ne bodo prepričala. Pri tem nas ne razdvaja pripadnost mladim ali starim, bogatim ali revnim, poziciji ali opoziciji. Gre za globoko zasidrane in osebne poglede. Tako kot imajo različne poglede ministri, tako jih imajo poslanci in enako javnost. Prejel sem veliko elektronskih sporočil in pisem prebivalcev, eni so bili za, drugi proti. Nekatera so bila od osebnih prijateljev, ki zelo nasprotujejo CTK in so želeli, da to vem.

72. Spoštujem tiste, ki nasprotujejo CTK, in njihove poglede. Odločili smo se za projekt, vendar ne zato, ker bi mislili, da s svojim nasprotovanjem nimajo prav ali da njihovo mnenje ni pomembno. Njihovi zadržki so upravičeni in delijo jih tudi ministri, celo tisti, ki podpirajo CTK. Ti zadržki so razlog, zaradi katerega je vlada tako dolgo odklanjala igralnice. Vendar smo sedaj v drugačni situaciji, ko ima prednost potreba po prenovi našega mesta in gospodarstva.

73. Sestal se bom z lokalnimi in verskimi voditelji, da bi jim razložil, zakaj moramo narediti ta korak in kakšne zaščitne ukrepe predlagamo, ter jih prosil za sodelovanje pri zmanjševanju socialnih posledic.

74. Vabim poslance, naj se oglasijo v tej debati. Razložite svoje stališče, za ali proti, in pomagajte Singapurčanom, da bi bolj razumeli, kaj je v igri.

75. Zahvaljujem se Singapurčanom za sodelovanje v debati. Vaša mnenja so bila pomembna. Pomagala so nam boljše razumeti vaše skrbi in možne probleme. Dokazali ste, da smo Singapurčani sposobni razumne in konstruktivne javne debate o tako polemični in resni zadevi. Vendar vas sedaj prosim, ne glede na to, ali ste bili za ali proti, da pozabimo na razhajanja in gremo naprej. Delajmo skupaj na tem, da bi CTK postala plus za Singapur – ker bi zaradi njiju prišlo več turistov, ker bi se ustvarila dodatna delovna mesta, ker bi Singapurčani spoznali nevarnost in norost igranja nasrečo.

76. CTK so pomemben korak naprej, vendar so samo ena od stvari, ki jih moramo opraviti za prenovo našega mesta, za izgradnjo novega Singapura. Gre za obsežno nalogo, ki bo zahtevala predanost in delo vseh Singapurčanov. Delajmo torej z ramo ob rami, da bi realizirali to vizijo ter postali življenja polno in dinamično mesto v Aziji.